

در گفت‌وگو با معاون امور مهندسی، پژوهشی و فناوری
وزارت نفت مطرح شد

معرفی بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان طرح دانش‌بنیان به وزارت اقتصاد

در راستای فرامین رهبری و توجه ویژه ایشان به رشد و پیشرفت تولید دانش بنیان، یکی از موضوعاتی که به صورت جدی در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفت؛ حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و استفاده از دانش فنی جوانان ایرانی در بهره‌وری تولیدات داخلی بوده است. در این راستا تشویق نخبگان و دانشمندان به نوآوری، تولید تجهیزات، کالاهای و نرم‌افزارها، می‌تواند کشور را در هنگامه تحریم‌ها به خودکفایی و استقلال برساند و تولید ملی نیز رونق یابد. لذا دولت و سازمان‌های دولتی از جمله وزارت نفت، بنا بر سیاست‌های کلی نظام مکلف به حمایت از شرکت‌های دانش بنیان شده‌اند. برای پیگیری چند و چون اقدامات صورت گرفته وزارت نفت در خصوص تقویت دانش بنیان‌ها، با وحیدرضا زیدی‌فرد، معاون امور مهندسی، پژوهشی و فناوری وزارت نفت به گفت‌وگو نشستیم که شرح آن از نظر می‌گذرد:

پژوهش و فناوری و سرمایه‌گذاری مشترک از جمله حوزه‌های کاری این تفاهمنامه است، در این ارتباط دو طرف موافقت خود را برای ارائه مجوز استفاده از زیرساخت‌های آزمایشگاهی وزارتخانه متبوع به طرف مقابل اعلام کردند.

به‌منظور مدیریت کلان و راهبری فعالیت‌های ذیل این تفاهمنامه، ایجاد کارگروهی مشترک دیده شده است که معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری وزارت نفت و طرف متناظر در وزارت دفاع با معرفی نمایندگان خود کلید آغاز این حرکت جهادی را خواهند زد.

احیای چاه‌های کم بازده و غیرفعال

در راستای هدف حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و به کارگیری ظرفیت این بخش برای افزایش تولید نفت، مصوباتی در حال اخذ است تا در این رابطه از حدود ۷۰ شرکت دانش‌بنیان نفت و گاز با ارزش تقریبی حدود ۷۵۰ میلیون دلار حمایت شود. پس از تصویب شورای اقتصاد، مقرر شده است که شرکت‌های دانش‌بنیان در احیای چاه‌های بسته یا کم بازده در زمینه ازدیاد برداشت شروع به فعالیت کنند. از آنجایی که احیای چاه‌ها خطرپذیری بالایی دارد، در این خصوص چاه‌ها دسته‌بندی می‌شوند تا ریسک چاه‌ها به حداقل برسد.

شرکت‌های دانش‌بنیان و پخش فرآورده‌های نفتی

تیرماه امسال تفاهمنامه‌ای میان شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران و شرکت‌های دانش‌بنیان منعقد شد که این تفاهمنامه استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان را به منظور کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری مورد هدف قرار داده است. امضای تفاهمنامه بین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و پنج شرکت دانش‌بنیان ریز سازگان تکین، ایده کاوان صنعت پردیس، صنعت کاران الکترونیک مراغه، پرتومیدا پیرگاس (PMP) و یاور همگامان یزد به ترتیب درباره هوشمندسازی جایگاه‌های عرضه سی‌ان‌جی، روباتیک و ساخت روبات‌های آتش‌نشان، تجهیزات سامانه هوشمند سوخت، تولید برج‌های نور و پروژکتورهای فوق کم‌مصرف انجام گرفت. این تفاهمنامه‌ها و قراردادهای به نوعی آغاز ورود گسترده دانش‌بنیان‌ها به صنعت نفت محسوب می‌شوند و آن‌طور که مسئولان می‌گویند این روند تا پایان دولت ادامه خواهد داشت. روندی که علاوه بر بومی‌سازی نیازهای صنعت نفت، می‌تواند زمینه ساز صادرات بیشتر خدمات فنی و مهندسی نفت باشد.

باید توجه داشت که در حال حاضر دنیا به سمت شرکت‌های ارائه‌دهنده راه حل‌های جامع (total solution provider) حرکت می‌کند، لذا باید توجه کرد که با هم افزایی جوانه‌های کوچک، درخت‌های تنومندی ایجاد شود که بتوانند در توفان‌های تجاری سرپا بمانند.

مشخصاً این رویکردها نیازمند اصلاح و مدیریت و فرهنگ‌سازی بوده و صنعت نفت برای رسیدن به یک رشد پایدار در ایران نیازمند شرکت‌های بزرگ و کارآمد در حوزه ارائه کالا و خدمات است.

به منظور ایجاد اشتغال با تکیه بر دانش‌بنیان کردن صنعت نفت در رشته‌های اولویت‌دار وزارت نفت و با هدف کمک به تأمین داخلی تجهیزات مورد نیاز، پیاده‌سازی طرح‌های توسعه‌ای اشتغال آفرین و تولید بار اول، دستورالعمل بند (الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ تدوین شده است، که برای معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری به عنوان متولی امر و دبیر کارگروه توسعه اشتغال و همچنین ارائه تسهیلات به متقاضیان، وظایفی در نظر گرفته شده است. در این راستا، وزارت نفت طی دو نوبت فراخوان (نوبت اول: بهمن ماه ۱۴۰۰ و نوبت دوم: اردیبهشت ماه ۱۴۰۱) از کلیه شرکت‌های فناور، نوآور، خلاق و دانش بنیان دعوت

■ میزان توجه به دانش بنیان‌ها و ساخت داخل و وضعیت بومی‌سازی صنعت نفت در یک‌سال گذشته چگونه بوده و این وزارتخانه در خصوص طرح‌های مذکور چه اقداماتی را در دستور کار دارد؟

وزارت نفت در یک سال گذشته طرح‌های مهمی را در خصوص تقویت تولیدات داخلی پیگیری کرده که هرچند به نتیجه رسیدن این طرح‌ها با فراز و فرودهای بسیاری همراه بوده است اما این وزارتخانه توانسته است با این اقدامات در شرایط تحریمی سال‌های گذشته مبارزه کند و در این شرایط روند تولیدات و اجرای طرح‌های توسعه‌ای خود را ادامه دهد. روند موفقیت‌آمیزی که وزارت نفت از طریق اکتساب فناوری و توسعه ساخت داخل به آن نائل شده است و اکنون می‌توان ادعا کرد که طیف وسیعی از کالاهای و خدمات مورد نیاز صنعت نفت توسط شرکت‌های داخلی تأمین می‌شوند و بسیاری از پروژه‌ها که در سال‌های قبل توسط شرکت‌های خارجی مدیریت و اجرا می‌شد، در حال حاضر به شرکت‌های داخلی سپرده شده است. آمار نشان می‌دهد، بسیاری از سازندگان صنعت نفت شرکت‌های دانش بنیان هستند و می‌توان ادعا کرد که بخش عمده بازار در اختیار شرکت‌های دانش بنیان است.

ویژه‌نامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱